

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Előfizetési feltételek:

A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ kiadását képező külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben.
Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:

Romwalter K. és fiánál, várkerület 121. szám.
Távbeszélő 25. szám.

Hirdetések díjtétel szerint,

mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik.
Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a hivatalba küldendők.
Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.

Osztrák tanítók Magyarországon.

Sopron, 1895. augusztus 31-én.

Joggal kérdezhetné tőlem bárki is, hogy mi végből írok én vezérlő cikket azokról az osztrák tanítókról, a kik néhány jó napot töltenek Budapesten, holott a „Soproni Ujság“-nak az a hivatása, hogy komoly törekvéssel szolgálja azt a fáradozást, a melynek célja, hogy Sopronban és Sopronmegyében minél szélesebb körben terjedjen a szatadelvű politikai irány.

Igaz e szemrehányás. Nekem kevés közöm van Budapest székesfőváros vendégeihez, a kik a császárvárosból rándultak le, hogy a — monarkhiának a Gellért alján elterülő második fővárosát megnézzék! . . .

Igen . . . ők, állítólag, ezért indultak: és ha a kiránduló tanító urak vezetőjét barátságosan nem figyelmeztetik jó eleve, hogy Budapest csupán csak a magyar királyságnak fővárosa — és semmi más: hát megtörtént volna a nyilvános botrány és annak hivatalos konstatálása, hogy a Lajtán tul még mindig nem tanulták meg a közjogot . . .

Csak a Lajtán tul?! . . .

Ime, mintha zavarossá válnék a ténta kalamárisomban és mintha betellenék a szerkesztői szoba szellemekkel, ijesztgetően suttogó rémekkel és mind oda telepednének ama térképre, a melyek egyike Sopronmegyét, a másika Sopron városát mutatja részben . . .

Mit akarhatnak? Csak talán nem azt akarják borzalmas suttogással mondani, hogy Sopron megyében és Sopron városában is akad tanító, a ki nem tudja jól a magyar közjogot és hibás tanokat, hazug dolgokat esőpögtet annak az ifjúságnak a lelkébe, a melyiket Magyarország közjogi önállóságára kell tanítani?! . . .

Félre innen ijesztgető alakok! El tőlem, el rémes suttogásaitokkal. Ki beszélhet olyat, hogy Sopronban és Sopron megyében akadna ma, huszonnyolcz évvel a kiegyezés után ember, — néptanító! — a kinek nem volna tiszta fogalma az osztrák-magyar monarchiáról és e közjogi fogalom határain belül tiszta képe az osztrák császárságról, meg a magyar királyságról, a melyek közül mindegyik önálló államtest?! . . .

Mese beszéd! Ha semmi más nem nyujtana garanciát a mellett, hogy Sopron város és Sopron megye népiszkoláiban hibátlanul tanítják a honisme és az alkotmánytan alapelemeit, elég garancia volna Szabó Károly, kir. tanácsos, tanfelügyelő személyisége, a kiből mély tudáson kívül erős a közjogi érzés és a ki jóságával, tapintatával, türelmével olyan közszellemet vitt a fenhatósága alá rendelt tanítók közé és annyira rászorította őket a magyar állameszme respektálására, hogy ott az Alföld kellő közepén se kell másképpen megmagyarázni a jövendő magyar állampolgárnak, hogy milyen mélyes mély és milyen tengernyi

széles az a Lajta, a mely az osztrák császárság és a magyar királyság között vágott, közjogi szempontból határt.

És mégis! . . . Olyan különösen sugnabugnak köröttem a rémek, mintha mondanák hogy szív szerint és hajlandóságra, ott a vesék alján őrzött és csak elaltatott vágyakozás szerint, elszórtan bár, de egynéhány találkozik még is olyan ember Sopronban és Sopronmegyében a ki a magyar közjogi fogalmakat nem ismeri jobban, mint azok az urak, akik Bécsből lerándulva a budapesti tanítók vendégszereteten kívánják megtanulni, hogy Magyarország nem Provinz-Land, hanem Königreich Ungarn.

Szeretem hinni, hogy meg is tanulják és nem történik meg, hogy az osztrák tanító az osztrák növendéknek nem Königreich Ungarn-ról, hanem az osztrák császári korona „Provinz-Land“-járól beszélt, midőn a „tejjel-mézzel folyó Káhnán“-ról, Magyarországról tartott előadást. Az ujságolvasó közönség tudja, legjobban, hogy ezért a komoly természetű misztifikációért a masztodon természetű magyar sajtó sohasem rekriminált. Megesett hogy némelykor tudomást vettünk róla, de — elvicceztünk a dolgot. Régi jó szittya szokás: nem venni komolyan semmit, a mig nem ég a ház. Ha beég a fedél, akkor egyszerre fölszivkedünk fortyanni, s többnyire a legnagyobb szenvedélyességgel méltóztatunk megtalálni azt a bizonyos hármast számot, melylyel a visszavágandó ternót meg lehetett volna nyerni . . .

TARCZA.

Nászajándék.

Alázattal, hajlongva mélyen,
Csókot lehelve kis kaesódra,
Köszöntlek, büszke, szép menyasszony,
Én egyszerű, fakó poéta.

Hogy tőlem nem hozott a pósta
Ajándokul arany nyakéket,
Ne vess meg érte . . . Drága kincsét
Adok helyette én tenéked.

Egy egyszerű, fehér virág az,
Egyetlen díszed lánykorodban —
Ha feltűzöd az esküvődön,
Szíved tán ott is lángra lobban . . .

Rózsa Miklós.

Sánta néni.

— A „Soproni Ujság“ eredeti története. —
Irtta: Guy de Maupassant.
(Vége.)

— Ah! a szegény asszony! — mondá. —
Ő volt az első páciensem. Az nap törte ki a lábát, mikor ideérkeztem, s a dilizsanczról leszállva, még arra sem értem rá, hogy a kezemet megmossam, mert lélekszakadva jöttek és hívtak hozzá.
Akkor tizenhét éves volt és szép, gyönyörű szép lány volt. Ki hinné róla mostanában! Törté-

netét nem mondtam el soha: nem is tudta kívülem senki, csak még egy ember, aki elköltözött innen. Most, hogy meghalt, nem kell többé titkolóznom.

Az időtájt került a faluba egy segédtanító: szép, huszáros természetű fiú. A lányok bomlottak utána, de ő úgy tett, mintha nem is hederitene rájuk, mert szörnyen félt az iskolamestertől, Grabu bácsitól, a ki czudar, haragos ember volt.

Grabu bácsinál gyakran varrogatott a szép Hortense, akit szerencsétlensége után csak Sántának hívtet az egész falu. A segédtanító szemet vetet a szép leánykára, akinek nagyon hízelgett, hogy az a meghódíthatatlan hóditó észreveszi. Beleszeretett a fiuba és egy este, varrás után, légyottot adott neki az iskola padlásán.

Hortense csak színlésképpen távozott a mesteréktől, mert nem ment le a lépcsőn, hanem fölmászott a padlásra és elbujt a széna közé, megvárnai szerelmesét. A legény is csakhamar ott volt, de alig szölt a leányhoz, kinyitá a padlás ajtaja és az iskolamester jelent meg a küszöbön:

— Mit csinál itt maga, Sigisbert?

A segédtanító látta, hogy megcsipték és halálra ijedve, ostobán felelt:

— Egy kicsit heverészek itt a szénán, Grabu ur.

A padlás nagy, igen nagy volt és koromsötétség uralkodott benne. Sigisbert hátrafelé tuskolva a megrémült leányt és ezt sugdosta neki:

— Menjen hátra és bujjék el. Fusson innen, rejtőzzék el, különben a kényeremet veszitem.

A mester hallotta a sugdosás és megint megszözlalt:

— Hát nem maga van itt?

— De igenis magam vagyok, Grabu ur.

— Akkor kivel beszél?

— Esküszöm, hogy nincs itt senki más, Grabu ur!

— Azt majd meglátom, — mondá az öreg, azzal kétszer ráfordította az ajtó kulcsát és lement gyertyát hozni.

Most a fiatal ember, aki gyáva volt, mint az gyakran megesik, elvesztette a fejét és dühösen rimánczkodott a leánynak.

— Bujjék el, hogy ne találja meg. — Egész életemre a kényeremet veszitem. — Tönkre megy az egész pályám. És mindennek ön az oka . . . Bujjék el!

A kulcs ismét esikorgott a zárban.

Hortense az utczára nyiló padlásablakhoz szaladt, hirtelen kinyitotta és halk, határozott hangon így szölt:

— Majd szedjen föl, ha a mester elment. Azzal leugrott.

Grabu bácsi nem talált a padlásán senkit és igen csodálkozva ment le.

Sigisbert egy negyedóra mulva hozzám jött és elmondta az esetet. A leány ott maradt a fal tövében, nem bírt fölkelni, két emelet magassá-

Ott tartunk tehát, sajnos és érthetetlen, még mindig, hogy ime örülnünk kell a szomszédból lelátogató tanítók látogatásának, mert az a csendes és éppen nem hízogó reménység biztat, hogy ezek az urak itt a „helyszínen“ nyilván észre fogják venni, hogy nem az osztrák császárság provinciájában, hanem „Königreich Ungarn“ területén járnak, mely rangban, jelentőségben, hatalomban, gazdagságban, életrevalóságban, intelligenciában és politikai érettségben egy virgulával sem áll hátrább a szeretetreméltóan önértékes szomszéd mögött, a hol meg van túrva, hogy a népiskolák apró növendékeinek Szt István birodalmáról teljesen hamis és önkényes képet rajzoljanak. A „bevételek“ rovasára fogjuk írni, ha az osztrák vendégek a tényleges és törvényes helyzetéről helyes képet fognak nyerni, s ezt a benyomást haza is fogják vinni.

Vajha követné példájukat néhány ember a végekről is!

Dr. Szarvasi Zoltán.

Politikai hírek.

Sopron, augusztus 31.

Az állami anyakönyvvezetők nyilván tartása. A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte Sopron megye törvényhatósági közigazgatósági bizottságához: Ezennel elrendelem, hogy a törvényhatóság területén működő állami anyakönyvvezetők és helyettesekről a közigazgatási bizottság nyilvántartást vezessen s abban minden változást pontosan feltüntessen. A nyilvántartásban az anyakönyvi kerület elnevezése, az anyakönyvvezető és az anyakönyvvezető helyettes neve, állása (foglalkozása) esetleges tiszteletdíja, a házassági anyakönyvvezetésnél és a házasságkötésnél való közreműködéssel történt megbízása, avagy ennek hiánya, végül az a körülmény tüntetendő fel, hogy megvan-e bízva az anyakönyvvezető egy vagy több szomszédos anyakönyvi kerületre az A. T. 10. §-ának második bekezdésében jelzett teendővel. Budapesten, 1885. évi augusztus 18. Perczel s. k.

A bányai evangélikus egyházkerület közgyűlése. A bányai evangélikus egyházban ugyancsak mozgolódnak a pánszlávok és a délszlávok. A zsinati törvények alapján történt új kerületi beosztás nem tetszik nekik. A horvát ajkú hitközségek külön akarnak válni az egyház egyetemétől, hogy tőle független horvát egyházat alkossanak Szent István birodalmának valamennyi horvát protestánsi számára, esetleg egyházi unióra lépve az illir protestánsokkal is. A türcezi tótok egyelőre beérik a tiltakozó passzív ellentállással, amiért az egyházkormányzat átkapcsolta őket a

gából esett le. Hozzásiettem a segédtanítóval. Szakadt az eső; magamhoz szállítottam a boldogtalant, kinek a jobb lába három helyen tört el. A csontok kiszaggaták a húst. A leány nem panaszkodott, csak azt hajtotta magában csudálatos lemondással:

— Megbűnhődtem, megbűnhődtem!

A varróleány rokonainak azt mondtam, hogy a szegény teremtést egy sebesen hajtó kocsis gázolta el szekerével az ajtóm, előtt. Elhitték a mesét és a csendőrség teljes egy hónapig hiába kereste a szerencsétlenség okozóját.

En azt mondom, hogy e nő hősnő volt, azok fajából, akik a történelem legmagasabb tetteit hajtják végre.

Ez volt egyetlen szerelme. Szüzen halt meg. Vértanu, nagy lélek, főséges önfeláldozó. És ha nem csodálnám őt ennyire, nem is mondtam volna el e történetet, melyet, mind mostanig elhallgatam, tudhatják miért.

Az orvos elhallgatott. Anyám sirt. Apám néhány szót szót, amit én nem értettem, azzal kimentek.

En pedig csak zokogva térdeltem zsölyém mögött, nemsokára hallottam, hogy nehéz léptek csetlenek-botlanak a lépcsőn.

Sánta néni testét vitték el.

dunániumeni kerületből a bányai kerülethez. szétrebbentve a pánszláv többséget, amely a pozsonyi gyűlésen állam- és nemzetellenes irányban dolgozott a hit köpenye alatt. Mindakét áramlat tegnap elénk vitát provokált a bányai kerületi gyűlés nagybizottsági ülésén és a mai közgyűlésen is, a melyről már telegrammjainkban beszámoltunk. Kiegészítjük tegnapi értesülésünket azzal, hogy a pánszláv mozgalmak erős hullámveréseit szikla szilárd meggyőződésével verte vissza F a b i n y i Teofil, városunk szeretve tisztelt képviselője, a ki a bányai evangélikus egyházkerület világi elnöke.

Napi hírek.

Sopron, augusztus 31.

Sopron — világváros.

— Saját tudósítónktól. —

A soproni posta- és táviráda igazgatósága a napokban 1169/E. szám alatt fölötté érdekes fölíratlalt fordult a kereskedelemügyi miniszterhez. A fölíratban, a melynek szövegét a postahivatal buzgó hivatalnokai, — mint azt a feleségeik is bizonyítják — hosszú éjeken át vitatták meg, azt azt a kérelmet terjeszi — a városi halottkém, a szikvizgyárosok, Merelli bűvész és a „Westungarisches Volksblatt“ szerkesztőségének ellenjegyzése mellett — a magas kormány színe elé, hogy tekintettel arra az óriási forgalomra, a mi kivált a legutóbbi időben valóban emberfeletti munkát kíván a postahivatal tisztviselőitől, nevezze ki rendeletileg Sopron várost — világvárosnak s a soproni postahivatalt világpostának.

A kereskedelemügyi miniszteriumban, ahol a felterjesztést 39725/I szám alatt iktatták, ez az írás nagy konsternációt keltett. Mint előkelő összeköttetéseink révén értesülünk, a miniszter, mikor egyik titkár — nem tudjuk melyik — a dolgot elreferálta neki, idegesen kapkodott az előtte fekvő törvényekhez.

— Hisz értem, értem — vélte a kegyelmes ur — nagyon indokolt a kérésük, de hát . . . melyik törvény is biztosítja nekem azt a jogot, hogy világvárosokat nevezhessek ki? . . .

Rezignációval nyitotta ki a Montenegróval kötött vámszerződést. érdeklődéssel forgatta a pankota-ebergőci helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényezikket, — hiába! Sehol sem találta annak a passzusnak a nyomát, a mely Magyarország kereskedelmi miniszterének megadja a jogot, hogy egy rendelettel világvárosokká nevezhessen ki törekvő empóriumokat az Adria s a Kárpátok közt fekvő területen . . .

A minisztert azonban nem hagyta el ismert leleményessége, a melyről csinos dolgokat beszélnek a budai Dunaparti óriási palotában . . . Odafordult a referenshez.

— Kedves tanácsos ur, a dolog nagyon fontos. Tudja, az ellenzéki sajtó támadásai nagyon vehemensek . . . óvatosoknak kell lennünk . . . utazzék le kérem a helyszínére, szerezen tapasztalatokat Sopronban. S aztán terjeszzen elem azonnal részletes tudósítást. Akkor majd intézhetjük.

*

Lapunk egyik barátjának sikerült, hogy, hogy nem a tanácsos levelét megszerezni. Itt adjuk alább, a kommentárt közönségünkre bízva.

Sopron, Pannonia szálló.

Kegyelmes Uram!

Megbízását teljesítve, ma leutaztam Sopronba. Nagyon kedves város, s a lakosság is igen művelt. Olyannyira például, hogy a külvárosok parasztjai egymás közt állandóan norvég nyelven beszélnek, a nagy norvég irodalom iránti tiszteletből. Az akezentus, a mivel a szavakat kiejtik, hasonlít ugyan egy kicsit a némethez is, de amint engem fölvilágosítottak, ez csupán az osztrák határ közelségének tudható be.

A postahivatalban csakugyan nagy az izgatottság. Tessék elképzelni, Európa összes országai-ból nyaláb számra érkeznek Sopronba a levelek. Hat főtiszt, 11 kezelőhivatalnok, s a sok bájos postáskisasszony egyebet sem tesz, mint a Thiering Lajos névre czimezett irásokat szortirozza. Poroszország, Ausztria, Bajorország, a

ködös Albion, Páris . . . mind-mind sűrűn keresik föl ezt az urat. Tudakozásaimmal kiderítettem ennek a sajátságos jelenségnek az okát is.

Hihetetlen! Ez a vállalkozó szellemű férfi, aki barátja a kuglispornak, — ah! a budai Fácánban eltöltött órák! Emlékszik kegyelmes uram?! — negyvenezer forintos díjat tűzött ki annak, aki a tekepályán a legtöbb babát dobja.

Valóságos özönvíz azóta, a mióta a hirdetése a lapokban megjelent, a tudakozó levelek áradata, a mi majd elsőpri a postahivatalt . . . S a Szigetkertben pedig patakszik a sör, a kuglispionok reggeltől estig dobják a golyókat, hátha valamelyik orrba találja a szerencsét, s az az ölkébe hull . . . Negyvenezer forintos ház, Kegyelmes Uram, a penzióban még minekünk is megtenné a szolgálatot?! . . .

Pedig eddig hiába jöttek ide a bécsi híres „pratersiberek“. Egy soproni rézműves, Saller az, aki a legtöbbet dobta. S műhelyében azóta meghűlt a szép, folyékony ércz, Saller a dobásokat lesi 8 . . . 9 . . . 10 . . . egy se dob annyit mint ő . . .

Előszóval majd elő fogom adni a többi is. Tájékoztatót, azt hiszem, ennyi is elég. A soproni postahivatal valóban megérdemli azt a csekély kitüntetést . . . Emberfölötti munkát végez . . . S az „overworking“, az már kezd áldozatokat szedni! . . .

Különbben pedig vagyok Kegyelmes Urnak stb. stb.

Sopron, 1895 augusztus 31-én.

*

Idáig a levél. Mint értesülünk, a miniszteriumban meg is tette a hatását. S a napokban le is fog érkezni a kegyelmes leirat, a mely Sopron várost — világvárosnak s a soproni postát világpostának deklarálja. Eddig még nem jött meg. De jön . . . (b. o.)

— A dunántúli év. püspökválasztáshoz. Innen is, onnan is kerülnek hozzánk tudósítások, hírül hozva azokat a mozgalmakat, a melyek az egyik, vagy a másik püspökjelölt érdekében megindítanak, avagy már célhoz is jutottak. A legutóbbi napok folyamán tartott ülést a soproni felső esperesség lelkészi kara is, hogy körülírja egyöntetű eljárását. Nem vagyunk felhatalmazva rá, hogy a követendő eljárást, a mely iránt a lelkész urak is titoktartást fogadtak, közre adjuk; de szemben azzal a sok mende-mondával, a mely mindenféle presszióról és befolyásolásról beszél, kijelenthetjük, miszerint a felső esperesség lelkészei a legjobb meggyőződésük szerint fognak a választási urnánál megjelenni.

— A honvédség köréből. Ő felsége a király legfelsőbb elhatározásával okrutchi Okrutzky Miksa százados törzstisztjelöltet kinevezte a helyben állomásozó honvédségvezető 2-ik zászlóaljának parancsnokává.

— Miniszteri elismerés a betegsegélyző pénztár igazgatóságának. Finck János, kir. tan. polgármester, a többek között azt is elfeledte, hogy a betegsegélyző-pénztárt, a törvények értelmében, minden évben meg kell egyszer vizsgálnia. Két év mult el, hogy Finck feledékenységére nem akart engedni a törvénynek, úgy, hogy maga a pénztár igazgatósága kérte, miszerint ejtsék meg a vizsgálatot. A vizsgálat megtörténtéről július 8-án ment föl a jelentés a kereskedelmi miniszterhez, a ki azt tudomásul vette és leirt a soproni polgármesteri hivatalhoz, hogy értesítse a pénztár igazgatóságát, miszerint nagy megelégedéssel vette tudomásul, hogy az a pénztár életbe léptetése óta máig mindig és mindenben a fennálló törvények, rendeletek és alapszabályok határozmányai szerint járt el.

— Fölvették a város kötelekébe. Grössenbrunner Jánost, az Eszterházy-vevő bérletjét, aki 1884 óta lakik Sopronban és kifogástalanul viseli a községi terheket, fölvették a város kötelekébe.

Nevezetes falragaszok. Sopron szab. kir. város tanácsa elhatározta, hogy 2000 példányban, magyar és német nyelven fogja kinyomtatni azt a hirdetést, a mely a születéseknek és haláleseteknek bejelentésére utasítja a közönséget október 1-től kezdve, a mikor az állami anyakönyvvezetőnél kell bemondani a családban bekövetkezett változásokat. A kinyomtatott hirdetések — így határozta a tanács — kiragasztják a városházán, közre adják a helybeli lapokban, kifüggesztik az utcasarkokon, a hivatalokban és ezen kívül kihordják házról-házra.

A mezőgazdasági statisztika. Említettük már, milyen lelkesen karolta föl gr. Fesztetich földművelési miniszter a mezőgazdasági statisztikai adatok összeírásának az eszméjét. A miniszter az e célra szolgáló kérdőíveket már megküldte Sopron megye összes gazdasági faktorainak. A kérdőívek, a miket november 20-ika és 30-ika közt kitölteni, három részre oszlanak; az egyikbe a gazdasággal nem bíró, a másodikba az önállóan kezelt gazdaság állapotát kell írni, a harmadikba pedig a köz- és gazdasági viszonyait fogja magába foglalni.

Tolvajszövetkezet Brennerben. A rendőrségnek Brennerben tegnap éjjel végre sikerült elfogni azokat a tolvajokat, akik hosszú időn át nagy ügyességgel lopkodták a rézvényművelés körzetét. Tizenegy munkásszöveget és két munkást fogtak el abban a pillanatban, mikor az éj homályában hat métermázsos koszenet akartak elszállítani. A tolvajszövetkezetet átadták a bíróságnak.

Ismerőseinkről. A hivatalos közlöny egész garmadával közöl olyan miniszteri rendelkezéseket, a melyek jóbarátaink és ismerőseink sorsát támogatják változásokat. Szóvalatot vélnék tenni az érdekeltek soproni jóbarátainak, ha közreadjuk sorsuk fordulását. L a t k ó c z y M i h á l y t, lapunk barátját, az irodalmi és művészeti körnek volt főtitkárát a losonezi állami főgimnáziumhoz helyezte át Eperiesről a miniszter. Fuchs Károly panaszai állami főgimnáziumi rendes tanár, a ki sokáig tanított a soproni állami felsőbb leányiskolában, az aradi állami főreáliskolához helyeztetett át. Laubhaimer Róbert baranyavármegyei királyi segédtanfelügyelőt, eddigi minőségében, a tolnavármegyei királyi tanfelügyelőséghez és Schaller Flóris tolnavármegyei királyi tanfelügyelőségi tollnokot, eddigi minőségében, az ungvármegyei királyi tanfelügyelőséghez transzferálták.

Mikor bontják le a régi lovassági lakot? A városi főmérnök előterjesztésére elhatározta a tanács, hogy a régi lovassági lakot, a melynek lebontását megkezdhetné szeptemberben is, a mikor a városi hivatalok abból kiköltöznek, csak akkor bontatja majd, ha a kormány az építendő igazságügyi palota építését egy vállalkozóval szerződésileg biztosította. A városi főmérnök azzal indokolta előterjesztését, illetőleg a lebontás elhalasztását, hogy a lebontásból nyerendő anyagot legjobban az építő vállalkozó használhatja és ez okból sokkal többet adhat érte, mint bárki más.

Vitás közut. Már a vármegye legutolsó közigazgatási gyűlésén is szóba került a beledvicsa-vadosfai községi közlekedési közut kérdése, a mivel izgatottan foglalkoznak az érdekeltek községek. Ezek ugyanis nem akarnak beletnyugodni azokba a költségekbe, a miket az ut felállítására, fentartására és kezelésére fejében rájuk róttak, úgy, hogy Guáry Béla kapuvári főszolgabíró kénytelen volt azzal a kérelemmel fordulni az alispáni hivatalhoz, rendeljen el újabb tárgyalást. Baditz Zoltán dr., a megye főjegyzője, aki az alispán távollétében az ügyeket vezette, el is rendelte a helyszíni tárgyalás megtartását, a minek az idejét a kapuvári főszolgabíró az államépítészeti hivattalal egyetértőleg fogja megállapítani.

Késelés a rózsá-utczában. Pár napja történt, hogy a rózsá-utczában ismeretlen személyek megtámadták Weiszpek Sámuel s özvegyét. A tetteseket ma a rendőrség nyomozásának sikerült kikutatnia Radics Lajos, Graf Lajos és Borossai Jenő cipészlegények személyében. Atadták őket a büntető bíróságnak.

Parasztpárbaj. Ma reggel a volt Fesztetich: majorban elkeseredett párbaj folyt le Hammel Gottlieb és Fliegenschnee Mi-

hály napszámok között. Régióta lestek egymásra, úgy, hogy tegnap mikor a majorban véletlenül találkoztak, szó nélkül, szilajon rontottak össze. Hosszu, véres küzdelem után, a melyben csak úgy csattogtak a kések, Fliegenschnee volt a legyőzött: több sebből vérezve összerogyott. A rendőrség letartóztatta mindkettőt.

A kismartoni áll. polgári iskolai épület kibővítési munkálatai olyannyira előre haladtak, hogy a beiratások, fölvételi, javító- és magánvizsgálatok a rendes időben, aug. 31-étől szeptember 5-éig mennek végbe. Csak azon épület-szárny, melyben a leányiskola lesz elhelyezve, nem eléggé száradt ki még arra, hogy a rendes tanítások a leányosztályokban szeptember 16-ika előtt megkezdhetők lennének. A fiúiskolában azonban a rendes tanítás legkésőbb szeptember 9-én okvetlenül kezdetét veszi.

A tifusz-járvány az iskola megnyitását egyáltalán nem késlelteti; egyelőre a járvány kizárólag csak Alsó-Kismartonhegyre szorítkozik, másfelől pedig e hó közepe óta mindinkább enyhül, a betegek száma egyre csökken, új megbetegedési eset pedig aug. 18-ika óta egyáltalán nem fordult elő.

Műkedvelők a kismartoni színházban. Az a fagyos közöny, a mivel a kismartoniak Sággy társulatát fogadtak, engedni kezd. Nagy érdeme van ebben — mint kismartoni levelezőnk írja — azoknak a lelkes embereknek, a kik mindent elkövetnek, hogy a magyar színház ügye diadalmasan kerüljön ki az indolenciával meg a germánssággal vívott harcából. Szinger Gyula, Szonics Géza urak — buzgó harczosai ennek a hazafias csapatnak — a napokban maguk is felhívták a Falu rosszában, s sikerült játékokat nagy tetszéssel fogadta a közönség, a mely zűfőlésig megtöltötte a színházat. Felvonás közben pedig a 9 éves Tóth Laci, Tóth Béla taktárképzőtári tisztviselő fia játszott nagyon szépen czimbalmon, Horváth Miksa hegedűkísérete mellett.

Iskolai beiratások. A soproni izr. elemi iskolában, a melyben az idén fölállítják a 3. és 4. elkülönített leányosztályt is, a beiratások — mint bennünket értesítenek — szeptember hó 1. 2. és 3. napján d. e. 9—12 órák közt történnek. A fölvételi és javító vizsgálatokat szeptember hó 3-án délután lehet letenni.

Tolvajok a templomban. Napok óta száll a városban a hír, hogy a templomokban itt is, ott is hiányzik valami. A rendőrség keres... Csütörtökön a domonkosok templomának egyik mellékoltáráról tűnt el egy nagy ezüst feszület. A tetteseknek semmi nyoma. Persze a rendőrség — nyomoz lázasan most is.

Vadállat a bakon. Hihetetlen brutálitást követett el tegnapelőtt Steiner soproni tehető parasztember, aki a kocsiával a Balfi-utczán hajtott végig. Az utca sarkán, a gyalogjárón ott állt Tiefbrunner Karolin asszony kis öt éves leánykája. A kis leány ártatlanul rávetett az emberre, a mire ez vérbeborult szemekkel leugrott a kocsirol, ostarával ütlegelni kezdte a gyermeket, úgy hogy ájultan rogyott össze... S mindez történt Sopron egyik legnépesebb utcáján, a járó-kelők szemelátára! A rendőrség nem lépett közbe, de valószínűleg mégis szigorúan megbünteti a brutális parasztot.

Táviratok.

Károlyi Gábor gróf meghalt!

Budapest, augusztus 31. A függetlenségi pártnak gyásza van. A párt egyik legnépszerűbb, leglelkesebb híve Károlyi Gábor gróf ma — mint szűkszavú táviratunk hírül adja — hirtelen meghalt.

Az elhunyt gróf életrajzi adatait röviden a következőkben foglalhatjuk össze:

A gróf, a ki a czeplédi kerületet képviselte, s az Eötvös-frakcióhoz tartozott, 1841 november 18-án Budapesten született. Tanulmányait a fővárosban végezte; majd anyjával az 1861—64-ik éveket Genfben töltötte, hol megismerkedett a magyar emigratio tagjaival, így Klapkával, Pulszkyval, Komáromyval és később Kossuthal is. 1866-ban Párisban és Florenzben tartózkodott. A commune forradalom kitörésekor az utolsó vonattal hagyta el Párist és Olaszországba utazott. Itt közelebbi érintkezésbe lépett Garibaldival, ki igen megkedvelte. Lakása helyéül Genáit választotta és ez időben sokat érintkezett Kossuthal. Atyjának halála után visszatért Párisba s itt időzött 1884-ig, midőn hazatért, az 1887-iki általános választásoknál több helyről felajánlották a jelöltséget neki; a székesfehérvári jelöltséget fogadta el s a függetlenségi párt programjával meg is választott. Az 1892-iki választások alkalmával Czepléden választott meg.

Budapest, augusztus 31. (Lapunk zárta után érkezett.) Gróf Károlyi Gábor ma délelőtt 1/2 10-kor halt meg. A gróf az Andrassy-ut 94. számú házában lakott évek óta. Az özvegy gróf háztartását gazdaasszonya vezette. Károlyi Gábor még tegnap este ott volt a kedves kávéházában, az „Abbáziában.“ Gazdaasszonya ma korán reggel a fürdőbe ment, mikor hazatért, a gróf kutyáinak a nyöszörgését hallotta.

A kutyák a hálószoba ajtaja előtt nyöszörgöttek. Mikor a gazdaasszony oda belépett, az urát a földön fekvő, élettelenül találta. Szívszélhűdés ölte meg.

Károlyival a képviselőház tipikus alakja tűnt el örökre a padok közül: közbeszólásaitól, a melyek csak úgy sziporkáztak a szellemről, minden párt szónoka rettegett.

Lelkes híve Kossuthnak. Liberális, demokrata volt szívvel-lelékkel. Az elhunyt gróf özvegy, gyermekei nincsenek, s rossz viszonyban élt a családjával. Atyja kizárta az örökségből.

A részvét az egész városban óriási. A képviselőházon, a Nemzeti Kaszinón s a 48-as pártkör bérházán gyászlobogók lengenek.

A püspökök konferenciája.

Budapest, augusztus 31. Ma gyűltek össze Magyarország egyháznagyjai, hogy az egyházpólitikai reformok végrehajtása alkalmával kiadandó pásztorlevél szövegét egyöntetűen megállapítsák. Az ülés délelőtt 10 órakor kezdődött. Vaszary hercegprímás elnök ragyogó biborosi ornátusban imát mondott, s a kongresszus célját ismertette. Az egyháznagyok közül Schlauch, Samassa és Dulánszky hiányoznak. Tizenkilenc püspök van jelen.

A pásztorlevél igen békés hangon fogja a magyar papság kötelességeit az egyházpólitikai törvényekkel szemben megállapítani. A konferencia elhuzódott délutáni 2 óráig, de a tárgyalásokat még nem fejezték be, úgy hogy holnap és hétfőn folytatják, a mikor is más tárgyakat is meg fognak beszélni.

Sikkasztó ügyvéd.

— Dr. Takáts Zoltán letartóztatása. —

Budapest, augusztus 31. A mai nap szenzációját természetesen Takáts Zoltán dr. elfogatása képezte. A rendőrség börtönéből már, a mint megirtuk, tegnap délelőtt az ügyészség fogházába szállították a szerencsétlen népröbűnt. Az ügyet dr. Vizlendvay Imre alügyésznek osztották ki, aki már be is nyújtotta a törvényszékhez vádindítványát, a melyben Takáts Zoltánt sikkasztásban való részességgel vádolja. A vizsgálatot ki terjesztik orgazdaság címén Takáts anyjára is. A megkárosított pénzüintézet, a Magyar Leszámloló és Pénzváltó Bank ma beadványt intézett a törvényszékhez, a melyben Takátsnak és anyjának a vagyonát lefoglaltatni kéri.

A bányai ev. egyházkerület közgyűlése.

Budapest, aug. 31. Az egyházkerület közgyűlése ma, miután foglalkozott az egyházpólitikai törvények életbeléptetésével is, befejezte tárgyalásait.

A belga királynő balesete.

Spaa, augusztus 31. A belgák bájos, fiatal királynéja ma délelőtt sétalovaglás közben ártok ugratott, leesett a lóról, s fejét súlyosan megsebezte. Állapota aggasztó.

A szerb vámháboru.

Belgrád, augusztus 31. Mint a kormányhoz közel álló körökből értesülök, itt még az árnyéka sincs meg annak a szélében híresztelt megtorlási tervnek, a melyet a szerb kormány akart volna állítólag a szerb sertések kiltása miatt a magyar kormánnyal szemben keresztülvinni.

Budapest, aug. 31. (G a b o n a t ó z s d e.)

A mai piacon a vásárlási kedv élénk volt, vele párhuzamban a vételkedv is. Buzabehozatal 70,000 métermázsos. A buza ára 2 1/2—5 krral, a zab 10 krral lett drágább. Más változatlan.

Buza őszre	6.40—41
Buza tavaszra	6.86—88
Rozs őszre	6.00—02
Rozs tavaszra	5.62—64
Tengeri május-juniusra 1896.	4.57—58
Tengeri július-augusztusra 1895.	5.27—30
Zab őszre	5.90—92
Zab tavaszra	5.62—63
Káposzta-repeze aug.—szeptemberre	9.35—45

Idő: meleg!

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Spitzer Gyula. Csaldók. Sopronvármegyének ez idő szerint nincsen hivatalos lapja. A megye közéletét eluttatja az alispáni hivatal hozzánk épp úgy, mint a másik laphoz. Minden egyéb hír ezáltal s a közönség félrevezetésére irányuló kóhalmány.

Közölhetetlen tárcák: Sápadt esillagok. (K. Mór.) — A kis boltos házassága. (U. N.) — Kapuvári társaság. (X. Y.)

Dünger-Lizitation.

Gefertigter gibt höflichst bekannt, daß in seinem Gasthause zum „goldenen Hahn“ (Silbergasse Nr. 19) im Versteigerungswege am **1. September, Vormittags 11 Uhr** an den Meistbietenden ein großer Haufen Dünger, entweder fuhrweise oder auch im Ganzen verkauft wird.

Michael Kunczi,
Gastwirth.

681

Mit 50 fl.

monatlich und hohe Provision werden tüchtige redigewandte Personen, sowohl Männer als auch Frauen, jeden Standes mit Privatbekanntschaft zum Verkaufe von gezeiglichen erlaubten Loten gegen Raten ganz neue Combinationen für ein bedeutendes österr. Banthaus aufgenommen. Offerte unter „Merkur“ befördert M. Dukas, Wien I. Postzeit 6.

Soproni zene-egyesület.

66. egyleti év.

egyesületi zene iskola

(hegedü- és ének-tanfolyama)

f. évi szeptember hó 5-én veszi kezdetét. **A beiratások** szeptember hó 2-án, 3-án és 4-én mindannyiszor délután 1/2-3-ig a tőzsde esarnokban (Casino épület) eszközöltetnek.

Tandij: a hegedü tanfolyam részére évi **3 frt.**, beiratási díj 1 frt. A beiratási és tandij előre fizetendő. Külön órák 4-4 tanuló számára kívánatra adatnak. Az énektanfolyamot látogató növendékek a felvételi díjon felül évi **12 frtot** fizetnek.

Szegény tanulók a tandij fizetéstől felmentetnek. A hegedü oktatást Wallner János ur, az énekoktatást Hoffmann Fanni kisasszony vállalta el.

Sopron, 1895. évi augusztus hó 28-án.

680

Az igazgatóság.

Oedenburger Musik-Verein.

66. Vereinsjahr.

Vereins-Musikschule

(Violin- und Gesangs-Curs)

wird am **5. September 1895** eröffnet. Die Einschreibungen finden am 2., 3. und 4. September, jedesmal von 1/2-3 Uhr in der Börjehalle (Kasino-Gebäude) statt.

Das Schulgeld für die Violin-schule beträgt pro Jahr **3 fl.** Einschreibungsgebühr 1 fl. Diese Gebühr und das Schulgeld ist im Vorhinein zu entrichten. Separatstunden für je 4 Schüler werden auf Wunsch erteilt. Das Schulgeld für Gesangsschüler beträgt pro Jahr **12 fl.**

Violinlehrer ist Herr Johann A. W a l l n e r. Den Gesangs-Unterricht erteilt Frä. Janni h o f f m a n n. Arme Schüler werden vom Schulgelde befreit.

Oedenburg, am 28. August 1895.

Die Vereinsleitung.

1004/1895.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a szent-margitai

községi vendéglő

12. szám

1896. évi január hó 1-től egymás után következő három évre

folyó évi szeptember hó 22-én

délután 3 órakor a község-ház irodahelyiségében tartandó árverés útján bérbe fog adatni.

A bérbeadási feltételek a helybeli község-házában naponkint betekintheők.

Szt.-Margita, 1895. augusztus 18.

A községi elöljáróság.

Bélyegmentes a. h. t. 209. § alapján.

1004/1895.

Lizitations-Kundmachung.

Es wird zur Kenntniss gebracht, dass das Set-Margarether

Einkehr-Gasthaus

Nr. 12

auf drei nacheinander folgende Jahre vom 1. Jänner 1896

am 22. September 1895

Nachmittag 3 Uhr in der Gemeindekanzlei im Lizitationswege verpachtet wird.

Die Pachtbedingungen können täglich im hiesigen Gemeindeamte eingesehen werden.

Set. Margarethen, 18. August 1895

Die Gemeindevorsteherung.

679

Apró hirdetések előre fizetendők.

A hirdetési díjat levélbélyegekben is elfogadjuk.

Beiktatási díj 10 máig 20 kr., minden további szó 2 kr.

Czimmel ellátott hirdetések után 30 kr. bélyegdíj is fizetendő.

APRÓ HIRDETÉSEK. - KLEINE ANZEIGEN.

Videki tudakozásokhoz a válasz bélyege mellékelendő. — Brieflichen Anfragen ist eine Freimarke zur Antwort beizuschliessen.

Házassági ajánlat.

Egy művelt fiatal ember, ki egy nagyobb magánvállalat társtulajdonosa és a legjobb módban van ismeretség hiányán ezton óhaj megismerkedni — csakis komoly szándékból — egy oly esinos és művelt fiatal leánnyal, kinek legalább 18—20.000 frt hozománya van. Ajánlatok e lapok kiadóhivatalába kéretnek. Titoktartás biztosított. Levelek „Boldeg jövő“ ezimen kéretnek. 3050

Két csinos barátó

— ez idő szerint Sopronban tartózkodnak — szeretne megismerkedni két fess fiatal emberrel. Katonatisztek előnyben. Komoly szándék nincs kizárva. Minden levélre válaszunk. Ajánlatokat „Egyik szöke, másik barna“ ezim alatt a kiadóhivatalhoz tessék küldeni. 3050

Drága 91.

Vasárnap biztosan látjuk egymást. Ha az idő kedvező és az ut száraz, akkor ott szállok ki, ahonnan multkor kevés híján more patrio utazhattam volna tovább. Nagyon megörülök, ha valakivel az állomásnál találkozhatnám és vele együtt zónáhatnék boldogságom hajlékába. A viszontlátásra, mindkettőjüket szívvel üdvözli „O. h.“ 3242

An Gigerl I.

Die Welt ist groß für andre Leute, Mir ir schießt sie das Plätzchen ein, Das Du selbst bestimmtest heute Zu dem morgigen Stelltdichlein. Irma.

An Marienblume.

Wie von der Memnonssäule geht die Sage, Daß sie, obgleich ein starres Steinbild, singt, Sobald der erste Strahl vom neuen Tage Mit seinem Gluthenpfeile sie durchdringt:

So fühl' auch ich mich in derselben Lage, Sobald das Glück in Deine Näh' mich bringt: Wie Sonnenlicht durchflammt es meine Glieder Und aufgethan ist mir der Quell der Lieber. Ritterjopon.

Magyar ajku gyermekeket a német nyelv elsajátítása végett olesó díj mellett teljes ellátásba fogad egy tótánító Rohonczon, Vasm. vasuti állomás. Kívánatra zeneoktatás, mindennemű női kézimunka stb. Czím a kiadóhivatalban. 2864

Gyönyörű szobadisz!

Csak 50 kr.

Sopron városának tájképe, kitűnően sikerült fénykép-felvétel 35 x 80 cm. alakban. Remek szobadiszú szolgál, valamint alkalmi ajándékul is nagyon alkalmas. Mig a készlet tart, dróbnkint 50 krert, passe-par-tout-val pedig 2 frtért eladó. Hol? megmondjajelen lapok kiadóhivatala. 113

Divatáru üzlet.

Sopronmegye egyik nagyobb mezővárosában egy 25 év óta tenalló rövid és divatáru üzlet kedvező feltételek mellett egyéb vállalat miatt el- és átadandó. Különösen nőiúni szándékoznak és nemü tökével rendelkezőknek előnyös. Czím meg tudható e lap kiadóhivatalában. 675

Eine diplomirte Lehrerin

sucht Unterrichtsstunden in sämtlichen Lehrgegenständen eventuell als Tagsgouvernante. Adresse in der Expedition. 677

Junge kinderlose Frau, sucht tagsüber Beschäftigung, Bedienung, Bügeln, Ausbessern Waschen oder Anstiche. Anträge erbeten unter S. B. d. Blattes. 671

Sopronmegyében, egy szép tiszta községben, (közel a vasuti állomáshoz) egy nagyon esinos és lakályos

uriház

mely 3 utcai, 2 udvari szobából, konyhából éléskamarából és gazdasági melléképületekből, szép nagy istállóból és kertből áll, esetleg szép földbirtokkal együtt eladó, vagy a ház bérbe adandó. Ügynökök kizárva. 3560

Tanoncok felvétetnek!

Egy helybeli könyv- és könyvmdai és könyvkötészeti műintezetben a fenti bármely szakma kiképzésére 13—14 év közötti jó családból származó fiuk felvétetnek tanoncokul. Bővebb értesítést e lapok kiadóhivatala ad. 3211

Ünnepélyt rendezők figyelmébe! Országos ezimerek, Sopron város és tüzoltó-ezimerek nagy alakban, rendkívül szép kivitelben, erős és tartós kartonon nyomva egyenként és nagyobb mennyiségben nagyon olesó áron beszerezhető. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 3245

Makulatur-papiros,

métermázsánkint 6 frtjával eladó, ha legalább egyszerre 5 métermázsá vétetik. Hol? megmondja e lapok kiadóhivatala. 1003

Ein Lehrling

aus anständiger Familie wird in eine hiesige lithografische Kunstanstalt sofort aufgenommen. Derselbe muß im Zeichen einige Verfirtheit befinden. Nähere Auskünfte erteilt die Exped.

Oeser villamos színháza

Sopronban, a papréten.

Oeser's elektrisches Theater

Oedenburg, Pfarrwiese.

Zu einem eigens dazu erbauten eleganten Sommerbau, größtes phantastisch-mysteriöses Etablissement elektrisch beleuchtet.

Heute Sonntag, den 1. September

Zwei große Vorstellungen.

Anfang der ersten Vorstellung 4 Uhr Nachm., der zweiten 8 Uhr Abends. Nachmittags ebenso reichhaltig wie Abends.

3. Cklus mit neuem Programm. 1. Abtheilung: „Eine Stunde der Täuschung“ oder „Moderne Salommagie“, zumeist neue, hier noch nie gezeigte Experimente von Direktor Gd. Oeser. — 2. Abtheilung: „Aerolitha“ das unerklärliche Räthsel der Luft. — 3. Abtheilung: „Nen!“ „Das elektrische Nienephoto“ Die v. t. Besucher werden gebeten Photographien in Cabinet-Format mitzubringen, welche in Nienengröße erscheinen und nach dem Experiment dankend zurückgestellt werden. — 4. Abtheilung: Auftreten der Miss Fey in ihren wunderbaren Illusions- und Spiegelstücken, genannt die „Leuchtenden Wogen“. Schluß: „Die Serpentintänzerin in der Luft“ mit feenhaft elektrischer Beleuchtung. 5. Abtheilung: „Original-Geister- und Gespenster-Erscheinungen.“ „Walter Angelo's Abenteuer im verwunschenen Schloße zu Tollenstein“, große phantastische Zauber- und Geister-Pantomime mit neuer Ausstattung und magisch elektrischen Lichteffekten. Schluß: „Im Reiche der Blumen“. Große Feeerie. — Montag neues Programm. Nen: „Die Wunderphontaine“.

Preise der Plätze: I. Platz (nummerirt) 50 fr., II. Platz 40 fr., III. Platz 30 fr., 20 fr. Kinder unter 10 Jahren und Militär: I. Platz 30 fr., II. Platz 20 fr., Gallerie 10 fr. — Karten - Vorverkauf von 10 Uhr Vorm. bis 3 Uhr Nachm. im elektrischen Theater. 642

1. hatt der Polizei Freund nicht war da Circus und die Logenb fuchte lich, er haben; Anziche gefallen nach wurde Billets direktor Elvira Gemahl Circus auf me Da trat

Neuh

St

stärkste empfohlen

Anämie, Depots

für Herr vollkomm